

Jeg kan sige, at man stadig væk herhjemme skal være lidt nytænkende for at kunne gøre det. Jeg har selv været med til at lave forsøg, men det kunne ikke laves herhjemme. Det er blevet lavet i Kristiansstad i Sverige, hvor jeg har været med til at lave et gårdslagteri, hvor dyrene selv kan gå ind og de ikke bliver stressede. Det var ret spændende. Det er vores holdning til det. Men her viste jeg så et eksempel, der fungerer udmærket.

Når det drejer sig om de eksisterende bygninger, står vi, når f.eks. sådan noget som frilandproduktion slår igennem, efter min opfattelse med et meget, meget stort problem. Vi står med en gigantisk bygningsmasse, og især svineproduktionens bygninger er faktisk helt uanvendelige, medmindre man lægger hjernen i blød og tager fantasien til hjælp.

Hvad skal man f.eks. gøre med gyllebeholderne, når man slutter produktionen. Jeg var engang ude at besøge en gård på Bornholm. Gården havde tre store gyllebeholdere, og man spurgte mig: Hvad skal vi gøre, når det system med friland slår an? Det eneste, jeg kunne komme på, var, at man kunne lave en køreskole og ligge og køre rundt om beholderne.

Men vi har et stort problem med at omstille landbruget til fornuftig drift. Det er også helt oplagt, at i en svineproduktion, der bliver omlagt til en ekstensiv frilandsbesætning, bliver der brug for mere arbejdskraft pr. dyr. Til gengæld er investering i udstyr og anlæg væsentligt mindre. Men det vil betyde, at der sådan et sted selvfølgelig også er brug for en fodermester, hvor der ikke har været det før. Derfor skal man selvfølgelig kunne lave en fodermesterbolig til gården.

Det vil sige, at det er vores indfaldsvinkel. Vi er utrolig positive over for, at de ting skal ske. Jeg mener i øvrigt også, at det er ressourcspild ikke at udnytte de eksisterende bygninger.

Jeg vil dog godt sige, at man godt kan komme i en situation, hvor man også bliver nødt til at rydde op efter et industrielt landbrug og så rive det ned, og væk med det. Det er kedeligt, men jeg må sige, at især under boomet i 1980'erne er der faktisk bygget mange rædsler i forhold til de eksisterende gårde, der så er ødelagt.

Jeg holder meget af at sige, at fritliggende bygninger i det åbne land er utroligt smukt og kan være en berigelse, og så viser jeg en klitgård fremovre ved Ringkøbing Fjord. Den er godt nok et museum, men den står for mig som et godt eksempel på, at man godt kan bygge frit i

det åbne land. Jeg prøver også at arbejde med det selv med fritliggende og enkle konstruktioner ude i landskabet. Så det er jeg altså ikke nervøs for.

Men det, jeg gerne vil understrege, er, at det skal foregå som led i en planmæssig, kontrolleret udvikling, og derfor mener jeg sådan set, at vores eksisterende plangrundlag med byzone og landzone er i orden. Så kan man bare diskutere, om det ikke er fornuftigt mange steder at udvide byzonerne i landsbyområderne, så der kan komme noget vækst, men det skal være en kontrolleret vækst og en ordentlig planlægning og selvfølgelig sådan, at landsbyerne bliver helheder. Så det vil være mit principielle standpunkt til det.

Jeg har kigget de eksempler igennem, der har været, som ikke kunne lade sig gøre, og jeg mener, at de faktisk godt kan lade sig gøre alle sammen, hvis man f.eks. ikke havde nedlagt landejendommen og lavet den om til en almindelig ejendom.

Der skal selvfølgelig være en vis styring, synes jeg, og jeg imødeser den redegørelse, som regeringen er ved at lave. Det kan godt være, at der er nogle ting, der skal rettes til, men for mig at se gælder det om at få vendt kvælingen af byerne til en vækst i landsbyerne og landdistrikterne. Derfor vil jeg også være åben over for, at man kan etablere følgeindustri, allerhelst i landsbyerne. Man skal selvfølgelig så tage den kollektive trafikbetjening og miljø og sådan noget med ind i billedet, så det kommer til at ske under ordentlige forhold.

Det, jeg mener der skal ske, hvis der for alvor skal ske noget, er, at der skal være en aktiv planlægning for udvikling af landsbyerne og landdistrikterne. Det er måske ikke lige det, der lå i forslaget her, men det kan godt være, at vi stadig vil kunne have nogle interessante diskussioner om nogle grænseflader, hvor man kan sige: Dét er det faktisk urimeligt at man ikke kan gøre det, dér vil det være fornuftigt. Det er, hvad jeg vil sige til det.

Jeg har gået de enkelte eksempler igennem, og dér, hvor jeg var mest bekymret, må jeg indrømme, var med hensyn til slagteriet, men det har jeg jo så begrundet. De andre ting kan, så vidt jeg kan se, faktisk godt lade sig gøre, eller også bør de ske under mere regulerede forhold.

Med de bemærkninger vil jeg sige, at jeg ikke kan støtte en generel liberalisering af planloven, men jeg vil gerne støtte, ikke så meget en ændring af planloven, men en aktiv planlæg-